

talán használunk olyan magatartásokat takar, amelyek messze esnek egymástól, mint fehér a feketétől. Ha megkíséreljük eloszlatni ezeket a tévedéseket, akkor elősegíthetjük az embereket arra, hogy a szeretet igazi útján járjanak.

Az emberben két ellentétes erő létezik: a kiáradás, a kapcsolatteremtés ereje, amit szeretetnek nevezünk. Ez a szeretet arra ösztönöz, hogy önmagunkból kilépjünk, és teremtünk kapcsolatot a többi emberrel. A másik a visszahúzóerő, az elszigetelődés ereje, amely egyéni sikerekre csábít. De ne hagyd magad elcsábítani az önzés örvényébe. Ha azt mondd: mindenki önmagáért, az első én vagyok, első az én jövőm, az én családom, az én jólétem, akkor sohasem teljesedsz ki, akkor csonka ember maradsz, s kudarcot vallottál Isten atyai tervében, abban hogy elérd a tökéletességet. Láncot kell alkotnod! Először azokkal, akiknek meg tudod fogni a kezét: a közelállókkal, a családdal, a rokonokkal, ismerősökkel, barátokkal. Ha nem így teszel, magadra maradsz és elszigetelődsz. De láncot kell alkotnod a térben távoleső testvéreiddel is. El kell őket érned szellemi síkon, a megismerés révén, szívedben kell hordoznod őket a szeretet által. Kutasd őket, életüket, szenvedésüket, problémájukat. Növeld látókörödet egészen a föld határáig. Törekedj az emberszeretetben egyetemességre, hiszen Isten képére és hasonlatosságára teremtettél, akár az egész emberiség.

Prédikációm írása közben éreztem és értettem meg igazán a Braziliában élő Vértés Zoltán szobrász egyik nagyon szép munkájának művészi üzenetét. Egy szoborról van szó, amely egy tökéletesen megmunkált néger férfi fejet ábrázol. A munka elnyerte Sau Paulo város polgármesterének nagydíját. A szobor címe ez: *Mi mindnyájan testvérek vagyunk*. A fehér ember számára talán különösnek tűnik a cím és a szobrász műve, mert a megmintázott ember távol áll a középeurópaítól; mert más a bőrének színe, más a gondolkozása, anyanyelve, vallása. Mégis, amikor a szemlélő nézi, látja ezt a szobrot — akár fényképen is —, megért valamit abból, amit a cím rejt magában: „Mi mindnyájan testvérek vagyunk”. Miért vagyok én testvér a tőlem oly távol élő emberekkel? Mert egy és ugyanaz a célom az övékkel: békében a magasabb rendűre, a tökéletesre törekedni, a testvériség szeretetének megvalósítása által. Amen.

KATONA DÉNES

AZ EGYENJOGÚSÁG NEVÉBEN

Lk 10,38—42

Nőnap jókívánásaink kifejezése közben úgy érzem valamennyien egyek vagyunk az íróval, aki ahhoz a kisfiúhoz hasonlítja önmagát, aki édesanyjához intézett köszöntő versét a színpadon nem tudta addig megkezdeni, míg kereső tekintete fel nem találta a teremben azt a segíteni akaró, biztató arcot, amelyhez ünnepi szavai közvetlenül szóltak.

Mi is arcokat keresünk, mosolygós asszonyarcokat, élettől ragyogó, tiszta lányarcokat, hogy szavakra bátorítsanak s a szavaknak értelmet adjanak. Minden jóindulatú és őszinte köszöntés örömhordozó, tehát evangélium. Gyülekezetünk nő tagjaihoz intézett köszöntésem alap gondolatát Jézus tanításából vettem. Nemcsak azért, mert ez egymagában is örömmel tölt, de főként azért, mert Jézus, kora kimon-

dottan férfijogra felépített társadalmi kötöttségei ellenére is egyenjogú félnek tekintette a nőt, s a férfihez hasonlóan Isten tökéletesedésre képes gyermekét tisztelte benne. Jóllehet szűkebb tanítványi köre kimondottan férfi tagokból állott, de hallgatói és követői között nőket is jó számmal találunk.

— Jézus a samariai asszonnyal folytatott beszélgetése kapcsán állítja fel az Istenről alkotott egyik legfontosabb megállapítását: „Az Isten lélek, és akik imádják őt, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk“ (Jn 4,24).

— A bűnös asszonnyal való találkozása félreérthetetlen állásfoglalás a nő jóra való képessége mellett. Jézus nem követeli meg a hűtlenség vádjával elébe hozott nőt, elkölcsi megtérésében bíz, s egyetlen mondatával leszereli a vádlók elfogult rosszindulatát: „Aki büntelen közületek az dobjon rá először követ“ (Jn 8,7). A vádlók sorra elkulognak, s mikor Jézus az asszonnyal marad, a következő meghagyással bocsátja el: „...menj el, és többé ne vétekezz!“ (Jn 8,11).

— A filléreit kuporgató özvegyet, ki töredelmes szívvel teszi perselybe utolsó pénzét, Jézus erkölcsi fölénybe helyezi a jelentős összeget adományozó gazdagokkal szemben. Ez utóbbiaknak ugyanis könnyebb volt adományozni, mert fölöslegükből adtak, amit nem kellett nélkülözni, de az özvegy „... az ő szegénységéből mindazt beledobta, amije volt, az egész vagyonát.“ (Mk 12,44) Az első csak alimizsna, míg a második áldozat volt.

— A tiz szűz példázatában (Mt 25,1—13) előrelátó, a helyzet esetleges következményeit is tárgyilagosan felmérő, okos lányoknak nevezi azokat, akik a nászmenet fogadására „...lámpásukkal együtt olajat is vittek korsóikban.“ (Mt 25,4)

— És végül Mária és Márta esetében két különböző nőtípus erényei közül Jézus a lelki értékek iránt érdeklődéssel közeledő Máriát védelmezi nővére korholó szavaival szemben. Márta szorgalmát, vendégszeretetét, jóindulatú aggodalmát értékeli, de egyben azt is tudomására adja, hogy ezek mellékes dolgok, mert van ennél fontosabb „az egy szükségés“, melyet Mária választott és „amelyet nem vesznek el tőle soha.“

E két nőtípus közül Márta a hagyományokat képviseli. Tevékenységi köre, gondja, aggodalma, érdeklődése nem lépi át a konyha küszöbét. Éppen ezért elképzelhető sorsa is bizonyára a sokévezredes alárendeltségben megrekedt asszonysors. Mária vele szemben a haladó nőtípus. Tudásra vágyik, megkülönbözteti a mellékes és szükséges értékeket, s ezek közül a maradandó jobb részt választja. Az általa választott út a nő önfelzabardító útja, mely bár hátrányos helyzetből indul, de mégis célravezető és diadalmas út. Jézus prófétai működésének külön érdeme a sok mellett az is, hogy Mária jellemében felmutatta a nő egyenértékűségét, és utat mutatott annak megvalósítása felé.

Sajnos, erre a sorsdöntő állásfoglalásra nem figyelt fel kellőképpen a hagyományos kereszténység, mert az eredeti bűnről alkotott dogmájának ellentmondott a nő értékeinek méltó felkarolása. Történelmünkben először a felvilágosodás képviselői teszik meg az első lépéseket a nő értékeinek elismerése felé, kezdetben ők is nagyon tartózkodóan: „Az asszony eszes, okos állat, valamint a férfi esze, tanulásra az övé is hajlandó.“ A 18. század végén Palóczy Horváth Adám foglalkozik először az ügy komolyságához méltón a nőkérdéssel. Történelmi visszapillantásában leírja, hogy „Őseink feleségeik felett olyan elsőséget tartottak, hogy még ma is a magyar asszony nem én emberemnek, én férfiamnak, mint a német (de más népek is). hanem én uramnak nevezi a maga férjét.“ Ezt a férfi uralmon alapuló családi életformát Horváth Adám nem tartja egészségesnek és a férfijog kiváltságát társadalmi szinten megkérdőjelezi: „a királynő koronát viselhet, igazgathat, s vajon miért ne viselhetne a polgári igazgatásban is tisztséget egy koronán aluli nő?“

Igaz, hogy még ma is sok helyen érvényesül a nő alsobbrendűségét hirdető régi felfogás, mégis győztek a Máriák és győzött általuk egy rég elfelejtett jézusi igazság. Majdnem két évszázados pangás telt el azóta, hogy a nőkérdés komolyan felvetődött s ma a nő egyenjogú lett a férfivel és urától szabad. Ott van mindenütt, ahol addig „filozófiájától“ rettegtek, munkájától félték; nem veszítve semmit a női nem valóban különvonásaiból: a gyöngédségből, az anyaságból, a szeretetből, de szépségéből, vonzó bájából sem. Segítőtársaink, egyenértékű küzdő feleink lettek a nők az élet minden területén.

Az elmondottak bizonyítékául, hadd álljon itt egy 20. sz.-i nő világhírű vállalkozása. 1963. június 16-án a kozmosz újabb titkainak meghódítására indult a Vosztok 6 űrhajó, fedélzetén Valentyina Tyereskova pilótanővel. A világ előtt először ő igazolta a legbeszédesebben, hogy amit addig csak férfi adottságnak ismert az emberiség: tudás, akaratereő, elszántság, bátorság, kitartás — mind-mind megtalálható a nőben. A világ első űrpilóta nőjéhez intézi Fodor József, szépségében és tartalmában egyaránt megható, *Nő az űrben* című versét: Dicső út! Porba vert, vetett / Még tegnap! A rossz odalett: / Láncot, port a nő levetett, / Munkában társ, egy joga lett — / S most nézd a por, felhők felett / Utakra versenyt mint szegül, / Hallatlant, távult, űrt, teret / Egyedül szel: ki ért, füt, szeret. // Oh nagy század! Évezredét! / Túlnőtt iram! Mint lázbeszéd / S álom! S óh ember, újra szép! / Mint társ száll im a nő veled: // Csillag a csillagok közül! / Mint célt tár, intés cseng feléd — / S ámul a többi és nevet. / Nem, többé már nem egyedül — / Győző űr, rossz s minden felett.

„Nem, többé már nem egyedül — Győző űr, rossz s minden felett“, — a méltó társ, az egyenértékű tudás és segítőereő megtalálása feletti örömünk őszinte érzéseivel köszöntünk ma is benneteket, kiket a mártai sors ellen lázadó Máriák vezettek e szép tavaszi nap ünnepi fényéig. A zord világűr bár nem derülhet valamennyietek csengő hangja hallatán, arcotok tiszta mosolya nem ejtheti ámulatba az űr úttalan vadonát, mégis békés, boldog otthonok világában önfényű csillagok vagytok, melyek biztató tekintetekben világítanak, szerető szivekből melegséget dobognak, szépségükből életet bontanak, hogy benne újra szép legyen az ember! Amen.

SZÁSZ FERENC

ATYÁM, A TE KEZEIDBE TESZEM LE AZ ÉN LELKEMÉT

Lk 23,46

Jézus születése előtt 399-ben Szokrátesznek, Athén bölcsének, a város bírái elküldik a méregpoharat: az ifjúság megrontásának hamis vádjával halálra ítélték a hetven éves filozófust. Szokrátesz, — Pláton, a tanítvány szerint — „egész vídában, minden fölindulás, szín- és arcváltozás nélkül“ fogadja az ítéletet, zokogó családját, barátait ilyen szavakkal vigasztalja: „Mit csináltok ti csodálatra méltó emberek? ... Legyetek ... csendesen és viseljétek magatokat férfiasan ... azt hallottam ugyanis, hogy ájtatos nyugalomban kell meghalni.“ Így távozik az élők sorából az, akiről kortársai úgy vélekedtek, hogy az akkor élők közül a legderekább, a legbölcsebb és a legigazságosabb volt .